

Stephanie H. McConaughy

Klinički intervjui za djecu i adolescente

Od procjene do intervencije

© NAKLADA SLAP

Izdavač

»NAKLADA SLAP«

Dr. Franje Tuđmana 33, 10450 Jastrebarsko

www.nakladaslap.com

Direktor

Biserka Matešić

Glavni urednici

Biserka Matešić

dr. sc. Krunoslav Matešić

Lektor

Petra Trumbetić Prša

Prijevod

prof. dr. sc. Meri Tadinac



Recenzenti

prof. dr. sc. Slavka Galić

prof. dr. sc. Anita Vulić-Prtorić

Stephanie H. McConaughy

KLINIČKI INTERVJUI ZA DJECU I ADOLESCENTE

Od procjene do intervencije

Prijevod 2. izdanja



© NAKLADA SLAP



NAKLADA SLAP

*Mojem suprugu Stewartu, koji dijeli moju strast za razumijevanje gledišta
drugih ljudi i učinkovitu komunikaciju,
i mojem sinu Davidu, koji je bio moj najugodniji klijent u intervjuu*

UVJETI KORIŠTENJA

Materijali u ovoj knjizi namijenjeni su samo kvalificiranim stručnjacima u zaštiti mentalnog zdravlja.

Izdavač daje za osobnu uporabu svakom kupcu knjige *Klinički intervju* za djecu i adolescente neprenosivo dopuštenje da umnoži radne materijale sa stranice www.nakladaslap.com/klinicki_intervjui.

Ovo dopuštenje je samo za tebe pojedinačni kupče za osobnu uporabu.

Nije dopušteno umnažanje materijala u svrhu preprodaje, redistribucije, emitiranja ili u bilo koju drugu svrhu (uključujući knjige, letke, članke, video ili audio vrpce, blogove, stranice za razmjenu datoteka, Internet ili internetske stranice, priručnike i slajdove za predavanja, radionice ili webinare, bez obzira da li se naplaćuju ili ne) u audio obliku ili kao transkript.

Dopuštenje za umnažanje ovih materijala u te ili bilo koje druge svrhe mora pismeno dati Naklada Slap.

Copyright © 2013 The Guilford Press, A Division of Guilford Publications, Inc.

Published by arrangement with The Guilford Press

© 2022., Naklada Slap za djelo prevedeno na hrvatski jezik

Sva prava pridržana.

Nijedan dio ove knjige ne smije se reproducirati ni prenositi ni u kakvom obliku niti ikakvim sredstvima, elektroničkim ili mehaničkim, fotokopiranjem, snimanjem ili umnažanjem u bilo kojem informatičkom sustavu za pohranjivanje i korištenje bez prethodne suglasnosti vlasnika prava.

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 001125427.

ISBN 978-953-191-956-2

Grafičko oblikovanje "NAKLADA SLAP", 2022.

Tisak: Grafički zavod Hrvatske, veljača 2022.

Sadržaj

Popis slika, tablica, okvira i priloga	ix
1. Klinički intervjui u kontekstu multimetodne procjene	1
Kliničko intervjuiranje u povijesnom kontekstu	2
Priroda kliničkih intervjua	4
Radne pretpostavke kliničkih intervjua	5
<i>Potreba za višestrukim izvorima podataka</i>	5
<i>Situacijska različitost</i>	6
<i>Ograničeno slaganje među procjenjivačima</i>	6
<i>Varijacije u strukturi i sadržaju intervjua</i>	7
Sadržaj intervjua i strategije ispitivanja	7
Intervjui kao komponente multimetodne procjene	9
Primjeri slučajeva	11
<i>Andy Lockwood, 7 godina</i>	12
<i>Bruce Garcia, 9 godina</i>	12
<i>Catherine Holcomb, 11 godina</i>	12
<i>Karl Bryant, 12 godina</i>	12
<i>Kelsey Watson, 14 godina</i>	13
Struktura ove knjige	13
2. Strategije za kliničke intervjue s djecom	14
Svrhe kliničkih intervjua s djecom	14
Okruženje i izgled voditelja intervjua	15
Razgovor s djetetom o svrsi intervjua i povjerljivosti	16
Razvojni aspekti intervjua s djetetom	17
<i>Razvojna svojstva ranog djetinjstva</i>	19
<i>Strategije postavljanja pitanja za stadij ranog djetinjstva</i>	20
<i>Razvojna svojstva srednjeg djetinjstva</i>	21
<i>Strategije postavljanja pitanja za stadij srednjeg djetinjstva</i>	22
<i>Razvojna svojstva adolescencije</i>	24
<i>Strategije postavljanja pitanja za adolescente</i>	25
Izmjenjivanje verbalne i neverbalne komunikacije	27
Kako izaći na kraj s laganjem	28

Intervjuiranje kulturno i jezično različite djece i njihovih roditelja	30	
<i>Djeca s ograničenim znanjem engleskog jezika i bilingvalna djeca</i>	32	
<i>Korištenje prevoditelja</i>	33	
<i>Akulturacija i kulturni samoidentitet</i>	35	
Završavanje kliničkog intervjua s djetetom	36	
Sažetak	38	
3. Klinički intervju s djetetom: aktivnosti, škola i odnosi s vršnjacima		41
Aktivnosti i interesi	43	
Škola i domaće zadaće	44	
<i>Primjer slučaja: Andy Lockwood</i>	47	
Prijateljstva i odnosi s vršnjacima	49	
<i>Rizični čimbenici za vršnjačko odbacivanje</i>	52	
<i>Intervjuiranje o prijateljstvima i odnosima s vršnjacima</i>	53	
<i>Primjer slučaja: Bruce Garcia</i>	53	
<i>Primjer slučaja: Karl Bryant</i>	57	
Vršnjačko nasilje i viktimizacija	61	
<i>Prevalencija vršnjačkog nasilja i viktimizacije</i>	62	
<i>Prediktori vršnjačkog nasilja i viktimizacije</i>	64	
<i>Intervjuiranje o vršnjačkom nasilju i viktimizaciji</i>	66	
Sažetak	69	
4. Klinički intervju s djetetom: svijest o sebi, osjećaji i adolescentska pitanja		77
Svijest o sebi i osjećaji	77	
<i>Tri želje</i>	79	
<i>Pitanja o osnovnim emocijama</i>	79	
<i>Čudne misli i razmišljanja o samoubojstvu</i>	80	
<i>Nedovršene rečenice</i>	81	
<i>Primjer slučaja: Catherine Holcomb</i>	81	
Adolescentska pitanja	85	
<i>Alkohol i droge</i>	85	
<i>Antisocijalno ponašanje i problemi sa zakonom</i>	89	
<i>Izlasci, romantične veze i seksualna aktivnost</i>	89	
<i>Rodni identitet i seksualna orijentacija</i>	91	
<i>Mobilni telefoni, internet i društvene mreže</i>	93	
<i>Standardizirane ljestvice za samoprocjenu</i>	95	
<i>Pitanja povjerljivosti kod adolescenata</i>	96	
<i>Primjer slučaja: Kelsey Watson</i>	100	
Sažetak	101	
5. Klinički intervju s djetetom: situacija kod kuće i obiteljski odnosi		104
Sukobi u obitelji	104	
Kinetički crtež obitelji	107	
<i>Primjer slučaja: Bruce Garcia</i>	107	
<i>Primjer slučaja: Karl Bryant</i>	112	
Zlostavljanje i zanemarivanje djeteta	118	
<i>Obveznici prijavljivanja</i>	119	
<i>Znakovi zlostavljanja ili zanemarivanja</i>	119	
<i>Intervjuiranje o zlostavljanju i zanemarivanju</i>	120	
Sažetak	122	

6. Intervjui s roditeljima	123
Razgovor s roditeljima o povjerljivosti i svrsi intervjua	124
Strategije za intervjuiiranje roditelja	126
Tematska područja za polustrukturirane intervjue s roditeljem	128
<i>Brige o djetetu</i>	129
<i>Teškoće u ponašanju ili emocionalne teškoće</i>	129
<i>Socijalno funkcioniranje</i>	135
<i>Funkcioniranje u školi</i>	137
<i>Zdravstvena i razvojna anamneza</i>	140
<i>Obiteljski odnosi i situacija kod kuće</i>	140
Dječji psihijatrijski poremećaji	142
<i>Korisnost psihijatrijskih dijagnoza</i>	142
<i>Strukturirani dijagnostički intervjui s roditeljima</i>	144
Intervjuiiranje kulturno ili jezično različitih roditelja	145
Završavanje kliničkog intervjua s roditeljem	149
Sažetak	150
7. Intervjui s nastavnicima	169
Razgovor s nastavnicima o povjerljivosti	170
Strategije za intervjuiiranje nastavnika	171
Tematska područja za polustrukturirane intervjue s nastavnicima	172
<i>Brige o djetetu</i>	173
<i>Teškoće u ponašanju u školi</i>	173
<i>Akademsko funkcioniranje</i>	178
<i>Strategije poučavanja</i>	179
<i>Školske intervencije za teškoće u ponašanju</i>	179
<i>Posebna pomoć/usluge</i>	180
Završavanje kliničkog intervjua s nastavnikom	182
Sažetak	182
8. Tumačenje kliničkih intervjua u svrhu procjene i intervencije	191
Bilježenje podataka iz intervjua i izvještavanje o njima	191
<i>SCICA obrasci za procjenu i profili rezultata</i>	192
Sjedinjavanje kliničkih intervjua s drugim podacima procjene	193
<i>Primjer slučaja: Andy Lockwood</i>	194
<i>Primjer slučaja: Bruce Garcia</i>	197
<i>Primjer slučaja: Catherine Holcomb</i>	199
<i>Primjer slučaja: Karl Bryant</i>	201
<i>Primjer slučaja: Kelsey Watson</i>	204
Sažetak	207
9. Procjena rizika za samoubojstvo (David N. Miller)	208
Odgovornost i etička pitanja	209
Rizični čimbenici, upozoravajući znakovi i poticaji	210
<i>Rizični čimbenici za samoubojstvo</i>	210
<i>Upozoravajući znakovi za samoubojstvo</i>	212
<i>Situacijske krize, stresni događaji i poticaji</i>	213
Svrha školske procjene rizika za samoubojstvo	214
Multimetodna procjena rizika	215

<i>Intervjuiranje djece i adolescenata</i>	215
<i>Intervjuiranje nastavnika i roditelja/skrbnika</i>	217
<i>Druge metode procjene</i>	218
<i>Hitne intervencije za suicidalnu djecu i mlade</i>	219
Priprema za djetetov povratak u školu	222
Razlikovanje suicidalnog ponašanja od nesuicidalnog samoozljeđivanja	222
<i>Intervencije za djecu i mlade koji se upuštaju u nesuicidalno samoozljeđivanje</i>	223
Poboljšanje stručnih vještina procjene rizika za samoubojstvo	224
Sažetak	224
10. Procjenjivanje mladenačkog nasilja i prijetnji nasiljem u školama:	228
Procjene rizika koje se provode u školi (William Halikias)	
Društveni kontekst procjena rizika	229
Opasnost naspram prijetnji nasiljem	230
Preduvjeti za provođenje procjene rizika u školi	232
Temeljna pitanja koja oblikuju procjenu rizika u školi	233
Osobine djece upućene na procjenu rizika u školi	234
Protokol i format procjene rizika u školi	237
<i>Upućivanje na procjenu rizika u školi</i>	237
<i>Dokumenti u vezi s kritičnim incidentom i druga dokumentacija</i>	238
<i>Intervjui s roditeljima</i>	239
<i>Kolateralni intervjui</i>	239
<i>Klinički intervju s djetetom</i>	240
<i>Psihološki testovi i liste označavanja</i>	242
<i>Formulacija slučaja, nalazi i preporuke</i>	242
Sažetak	244
Literatura	253
Kazalo	267

Dopušteno je umnažanje Priloga kupcima ove knjige isključivo za osobnu uporabu (pogledajte detalje o autorskim pravima na IV. stranici). Kupci mogu preuzeti verziju ovog radnog materijala na www.nakladaslap.com/klinicki_intervju

Popis slika, tablica, okvira i priloga

SLIKE

Slika 5.1	Kinetički crtež obitelji Brucea Garcie, 9 godina	108
Slika 5.2	Kinetički crtež obitelji Karla Bryanta, 12 godina	113

TABLICE

Tablica 1.1	Sadržaj i strategije postavljanja pitanja za intervju s djetetom, roditeljem i nastavnikom	8
Tablica 1.2	Izvori podataka za multimetodnu procjenu	11
Tablica 2.1	Razvojni aspekti intervjuiranja djece	18
Tablica 2.2	Strategije intervjuiranja osjetljive na razvojni stadij	19
Tablica 2.3	Postotak djece za koju je navedeno da su lagala ili varala	29
Tablica 2.4	Svojstva ponašanja i komunikacijski obrasci u različitim kulturama	31
Tablica 2.5	Strategije postavljanja pitanja u kliničkim intervjuima u kojima se koriste usluge prevoditelja	34
Tablica 2.6	Stadiji akulturacije i oblikovanja kulturnog samoidentiteta	36
Tablica 3.1	Tematska područja kliničkih intervjua s djetetom	42
Tablica 3.2	Primjeri pitanja o aktivnostima i interesima	43
Tablica 3.3	Primjeri pitanja o školi i domaćim zadaćama	45
Tablica 3.4	Primjeri pitanja o školskim aktivnostima i odnosima sa školskim osobljem	46
Tablica 3.5	Primjeri pitanja o prijateljstvima i odnosima s vršnjacima	54
Tablica 3.6	Oblici viktimizacije o kojima su izvjestili učenici	63
Tablica 3.7	Reakcije učenika viših razreda osnovne škole i srednjoškolaca kad svjedoče vršnjačkom nasilju	64
Tablica 3.8	Reakcije školskog osoblja kad svjedoče vršnjačkom nasilju	65
Tablica 3.9	Primjeri pitanja o vršnjačkom nasilju i viktimizaciji	67

Tablica 3.10	Strategije prevencije vršnjačkog nasilja koje su predložile fokusne grupe učenika	69
Tablica 4.1	Primjeri pitanja o svijesti o sebi i osjećajima	78
Tablica 4.2	Postoci adolescenata koji su 2009. godine izvijestili o uzimanju psihoaktivnih tvari u proteklih 30 dana	86
Tablica 4.3	Postotak adolescenata koji izvještavaju da uzimaju alkohol ili droge u Samoprocjeni za mlade dobi 11-16 godina (YSR)	87
Tablica 4.4	Primjeri pitanja o uzimanju alkohola i droga	88
Tablica 4.5	Primjeri pitanja o problemima sa zakonom	89
Tablica 4.6	Postoci adolescenata koji su u Samoprocjeni za mlade dobi 11-16 godina (YSR) izvijestili o antisocijalnom ponašanju	90
Tablica 4.7	Primjeri pitanja o izlascima, romantičnim vezama i seksualnoj aktivnosti	91
Tablica 4.8	Primjeri pitanja o korištenju mobilnih telefona i interneta	95
Tablica 4.9	Primjeri objavljenih standardiziranih ljestvica za samoprocjenu	97
Tablica 5.1	Primjeri pitanja o situaciji kod kuće i obiteljskim odnosima	106
Tablica 6.1	Tematska područja Polustrukturiranog intervjua s roditeljem	128
Tablica 6.2	Primjeri pitanja o teškoćama u ponašanju i emocionalnim teškoćama	130
Tablica 6.3	Primjeri objavljenih standardiziranih ljestvica procjene za roditelje	132
Tablica 6.4	Primjeri pitanja o socijalnom funkcioniranju	136
Tablica 6.5	Primjeri pitanja o funkcioniranju u školi	138
Tablica 6.6	Primjeri pitanja o obiteljskim odnosima i situaciji kod kuće	141
Tablica 6.7	Primjeri DSM-5 dijagnoza primjenjivih na djecu i adolescente	143
Tablica 6.8	Koraci u pripremi intervjua s kulturno i jezično različitim roditeljima	146
Tablica 6.9	Primjeri pitanja o akulturaciji	147
Tablica 7.1	Tematska područja Polustrukturiranog intervjua s nastavnikom	173
Tablica 7.2	Primjeri objavljenih standardiziranih ljestvica procjene za nastavnike	175
Tablica 7.3	Primjeri pitanja o akademskom funkcioniranju	178
Tablica 7.4	Primjeri pitanja o strategijama poučavanja	179
Tablica 7.5	Primjeri pitanja o intervencijama u školi za teškoće u ponašanju	180
Tablica 7.6	Primjeri pitanja o posebnoj pomoći ili uslugama	181
Tablica 9.1	Rizični čimbenici za samoubojstvo	211
Tablica 9.2	Mogući upozoravajući znakovi za samoubojstvo	212
Tablica 9.3	Stresni događaji koji mogu potaknuti suicidalno ponašanje	213
Tablica 9.4	Pitanja za nastavnike o učenikovu riziku za samoubojstvo	217
Tablica 9.5	Pitanja za roditelje/skrbnike o učenikovu riziku za samoubojstvo	218
Tablica 9.6	Standardizirane ljestvice samoprocjene za procjenu rizika od samoubojstva	219

OKVIRI

Okvir 3.1	Razgovor s Andyjem o školi	48
Okvir 3.2	Razgovor s Andyjem o domaćim zadaćama	50
Okvir 3.3	Razgovor s Bruceom o odnosima s vršnjacima	55
Okvir 3.4	Razgovor s Karlom o odnosima s vršnjacima	58
Okvir 4.1	Razgovor s Catherine o osjećajima	82
Okvir 5.1	Razgovor s Bruceom o obiteljskim odnosima	109
Okvir 5.2	Razgovor s Karlom o obiteljskim odnosima	114

PRILOZI

Prilog 2.1	Opće smjernice za prevoditelje	39
Prilog 2.2	Etičke smjernice za osobe u funkciji prevoditelja	40
Prilog 3.1	Polustrukturirani intervju s učenicom	70
Prilog 4.1	Što mislim i osjećam	102
Prilog 4.2	O mojim osjećajima	103
Prilog 6.1	Polustrukturirani intervju s roditeljem	151
Prilog 6.2	Obrazac podataka o djetetu i obitelji	162
Prilog 7.1	Polustrukturirani intervju s nastavnikom	183
Prilog 9.1	Intervju s učenicom u svrhu probira za rizik od samoubojstva	225
Prilog 10.1	Radni list za procjenu rizika u školi	245
Prilog 10.2	Grupe procijenjenog rizika i strategije upravljanja slučajem	247
Prilog 10.3	Primjer informiranog pristanka za procjenu rizika u školi	250
Prilog 10.4	Opći okvir za intervju s roditeljem i djetetom u PRUŠ-u	251



© NAKLADA SLAP